❖ રોગ અને ઉપચારો ❖

(૧) ચશ્મા નંબર નાશ પ્રયોગ

(અ) ગાયનું ઘી ગરમ કરી કપડાથી ગાળી બરણીમાં ભરવાનું

૧૨ ગ્રામ ઘી ગરમ કરી ઠંડુ થાય ત્યારે બે ટીપાં આંખમાં નાંખવાનું ત્યારબાદ તે ઘીમાં બદામ, ધોળા મરી ૫ નંગ વાટી તેમાં મેળવી સવાર સાંજ પીવાથી ૩ મહિનામાં આંખના નંબર જાય.

(બ) સવારના મધ્ય પેશાબના બે-બે ટીપાં સવાર-બપોર-સાંજે આંખમાં નાંખવા. દરરોજ પેશાબ બદલવો.

(૨) લીલા સૂકા ખરજવા રોગ માટે

મીઠું ૧૨ ગ્રામ

કાળા મરી ૧૨ ગ્રામ

સળગાવેલ કોલસો ૧૨ ગ્રામ

વાટી ચૂર્ણ કરવાનું તેમાં ૧ આની ભાર અફીણ મેળવવાનું. ૫૦ ગ્રામ ખાટું દહી નાંખી ૧ કલાક ખલમાં ઘુંટવાનું. આ મલમ સફેદ શીશીમાં ભરી રાખવો. ૭ દિવસ માલીસ કરવાની ચોપડયા પછી હાથ સાબુથી ધોવા. આ મલમ ઝેરી થઈ જાય છે.

(૩) દમ, ક્ષય, ધાતુ મત તાવ નાશ માટે

અરડુસીના પાન ૧૦૦ નંગ

હરડે ઠળીયા કાઢી નાંખેલી ૧૨ ગ્રામ

ગંઠોડા ખાંડી ચૂર્ણ કરવાનું ૧૨ ગ્રામ

લાલ પાણી મુનક્કા દ્રાક્ષ ૧૨ ગ્રામ.

૨ લીટર પાણી તપેલામાં સમાય તેવું (પિત્તળનું) કલાઈ કરેલું. ૨ લીટર પાણી લઈ ઉપરની ૪ વસ્તુ નાંખી પાણી ઉકાળવાનું

૮૦૦ગ્રામ પાણી રહે ત્યારે નીચે ઉતારી કપડાથી ગાળીલેવાનું. કાચની

શીશીમાં ભરીલેવાનું દિવસમાં ૩ વખત ૪ તોલા પાણી પીવાનું. ૧ મહિનામાં જુનો દમ રોગ મટે. હાડકામાં ગયેલ તાવ મટે. લીલી સૂકી ઉધરસ મટે શ્વાસનો રોગ મટે, જઠરાગ્નિ જાગ્રત બને. ભુખની વૃધ્ધિ થાય. કબજીયાત મટે.

આ પ્રયોગ ચાલે ત્યાં સુધી બ્રહ્મચર્ય પાળવાનું છે.

(૪) દાંત માટે

કાળા તલ સવારે ૪ વાગે, દાતણ કર્યા પછી ૧ મૂઠી કાળા તલ ધીરે ધીરે ચાવીને ખાવાના, ઉપર ઠંડુ પાણી પીવાનુ. ૧ મહીનો કરવાથી દાંતનો પાયોરીયા રોગ મટે, હાલતા દાંત મજબૂત બને સ્વપ્નદોષ મટે, વીર્ય ઘટ્ટ બને, ધાતુ પ્રમેહનો રોગ મટે, શરીર પાતળું હોય તો જાડું થાય

કાળા તલ જ જોઈએ ધોળા કે કાબરા તલ ન ચાલે.

આ પ્રયોગ ચાલે ત્યાં સુધી બ્રહ્મચર્ય પાળવાનું છે.

(૪-અ) દાંતની પીડા

હિંગને પાણીમાં ઉકાળી કોગળા કરવાથી દાંતની પીડા મટે છે.

દાંત હાલતા હોય અને દુ:ખાવો થતો હોય તો હિંગ અથવા અક્કલગરો દાંતમાં ભરવાથી આરામ થાય છે.

સરસિયાના તેલ સાથે મીઠું મેળવીને દાંત ઘસવાથી પાયોરિયા મટે છે.

(૫) દમ રોગ

૩ ગ્રામ મરી ચૂર્ણ , ૩ ગ્રામ મધ, ૬ ગ્રામ સાકર, સારી રીતે મેળવી દિવસમાં ૩ વખત ચાટવાથી દમ રોગ મટે.

(૬) પેશાબ

કાળા તલ ૨૫૦ ગ્રામ, ખસખસ ૧૦૦ ગ્રામ તથા અજમો ૧૦૦ ગ્રામને

અધકચરા શેકી, ખાંડીને ચૂર્ણ બનાવી શીશીમાં ભરી રાખવું. તેમાંથી દરરોજ ૨ થી ૫ ગ્રામ ચૂરણ થોડી સાકર અને ચપટી હળદર મેળવી સવાર સાંજ બે વાર લેવાથી બહુ મૂત્ર રોગ મટે છે.

મેથી ત્રણ ભાગ, સૂઠ એક ભાગ તથા અજમો એક ભાગનું ચૂર્ણ બનાવી મધ કે પાણીમાં સવાર સાંજ બે વાર લેવાથી બહુમુત્ર મટે છે.

(૭) પથરી

લીંબુના રસમાં સિંધવ મીઠું મેળવીને ઉભા ઉભા પીવાથી પથરી ઓગળી જાય છે.

ગોખરુનું ચૂર્ણ મધમાં ચાટવાથી પથરી ઓગળી જાય છે.

ટંકણ ખારને બારીક વાટી તેનો ભુકો ઠંડા પાણી સાથે ફાકવાથી પથરીનો ચુરો થઈ પેશાબ વાટે નીકળે છે.

(૮) ઝેરી જાનવર વીંછી ડંખ નાશ માટે

૧ સફેદ મૂળો, ગાયનું કે ભેસનું સાચુ માખણ લસણની કળીઓ. સફેદ પાંદડા સાથે વાટી જેટલો રસ નીકળે તેટલું તેમાં માખણ નાંખો.તેટલી તેમાં લસણની કળી નાખો. બધી વસ્તુ ખલમાં અડધો કલાક ઘુંટવાની શુધ્ધ કાચની શીશીમાં મલમ ભરીરાખો. (ચિઠ્ઠી લખી રાખો.)

વીછીં, ભમરી, કાનખજુરા, ઘીલોડી, હડકાયુ કુતરુ, ઝેરી જાનવર કરડે તો આ મલમ લગાડવું (ઝેરી છે.)

(૯) કામદેવ બલ પ્રગટ

પીપળાના ફળ લાવી છાંયે સુકવી વાટી ખાંડી ચૂર્ણ કરવાનું.

૧ તોલો ચૂર્ણ સવાર સાંજ લેવાનું તેના ઉપર દૂધમાં ઘી, સાકર, જાયફળ નાંખેલું ઉકાળેલું દૂધ પીવાનું.

૧ મહિનો પ્રયોગ કરવાનો બ્રહ્મચર્ય નું પાલન કરવાનું.

(૧૦) ડાયાબીટીસ

આમલીના કચુકા શેકીને ખાવાથી ડાયાબીટીસ મટે છે.

લીમડાના પાનનો રસ નિયમિત પીવાથી ડાયાબીટીસ મટે છે.

સારા, પાકા જાંબુને સુકવી બારીક ખાંડી, ચૂર્ણ બનાવી પાણીસાથે દિવસમાં બે વાર લેવાથી ડાયાબીટીસ મટે છે.

આમળાનું ચૂર્ણ ફાકવાથી ડાયાબીટીસમાં રાહત થાય છે.

૧) આંબાના પાન છાંયડે સુકવવાના, વાટી ખાંડી ઝીણું ચૂર્ણ કરવાનું. ૫૦૦ ગ્રામ પાણીમાં ૧૨ ગ્રામ ચૂર્ણ નાંખવાનું ૧૦૦ ગ્રામ પાણી રહે તે પાણી ઠંડુ થાય ત્યારે કપડાથી ગાળીને સવાર સાંજ પીવાથી ડાયાબીટીસ ૧૫ દિવસમાં મટે છે.

૨) સીતાફળના પાન ૧૫ સવારે, ૧૫ પાન સાંજે ઠંડા પાણીથી ધોઈને ખાવા. ૬૦ દિવસ ખાવાથી ડાયાબીટીસ મટી જાય.

દૂધ, ભાત, ખાંડ, સાકર, ગોળ, બટાકા, પરવરનું શાક, તેલ, મરચા, આંબલી, લસણ, ડુંગળી આટલી વસ્તુ નહીં ખાવાની.

(૧૧) પ્રદર રોગ નાશ

કડવા કુંવરપાઠાનો ગર ૧ પાનનો ગર અંદર સિંધવ નાંખી ખાવાથી ૧ માસમાં પ્રદર રોગ મટે. આ પ્રયોગ ચાલે ત્યાં સુધી બ્રહમચર્ય પાળવાનું છે.

બાવળના પાન વાટીને રસ ૧૨ ગ્રામ આપવાનો (પીવાનો) સવાર સાંજ રસ પીવાનો. બાવળના પાન વાટી કપડાથી દબાવી રસ કાઢવો. તાજો રસ પીવાનો.

૧ મહિનો પીવાનો. ગળપણ ખટાશ નહીં ખાવાની. બ્રહમચર્ય પાળવાનું

(૧૨) લોહીવા રોગ નાશ

કેરીની ગોટલી અગ્નિમાં શેકી વાટી ખાંડી ચૂર્ણ કરવાનું. સવારે ઉઠી ૧૨ ગ્રામ જે સ્ત્રી ખાય તેને ૧૫દિવસમાં લોહીવા બંધ થઈ જાય છે.

(૧૩) મૂખ દુર્ગંધ નાશ.

સૂકા ટોપરાને જીણું મોઢામાં ચાવવાનું દિવસમાં ૩ વખત ચાવવાથી મુખની દુર્ગંધ મટે.

પોતાના પેશાબના દિવસમાં ત્રણ વખત કોગળા કરવાથી મુખ દુર્ગંધ મટે.

(૧૪) મેદ રોગ

૧૦૦ ગ્રામ પાણી, ૨૪ ગ્રામ મધ સવાર સાંજ રોજ પીવાથી મેદ રોગ મટે.

(૧૫) સર્વ તાવ ચોરાશી વાયુ નાશ માટે

ગોળ, જીરુ ૧૨ ગ્રામ દિવસમાં ૩ વખત ચાવીને ખાવાથી ઉપર ઠંડુ પાણી પીવાથી ૧ મહિનો ખાવાથી પગના વા નું દુઃખ, તાવ, સાંધાની કળતર, કમરનો દુખાવો મટે.

(૧૬) મેલેરીયા તાવ

આંબાની છાલ તડકે સુકવી, વાટી ખાંડી ચૂર્ણ કરવાનું સવાર સાંજ ૧૨ ગ્રામ ખાવાનું ઉપર ઠંડું પાણી પીવાથી ૭ દિવસમાં તાવ મટે.

(૧૭) ખીલ માટે.

ચોખાના ધોવાણમાં જાયફળને ઘસી લગાવવાથી જુવાનીનાં ખીલ મટે છે.

(૧૮) શરદી માટે.

૧ જાયફળ દુધમાં ઘસી ગરમ કરી કપાળે નાકે દિવસમાં ૩ વખત

લગાવવાથી શરદી મટે છે.

(૧૯) લોહી ઉલ્ટી માટે.

કેરીની ગોટલી પાણીની સાથે વાટી કપડાથી ગાળી રસ તૈયાર કરવાનો ૧૦૦ ગ્રામ રસ પીવાથી લોહીની ઉલટી મટે.

(૨૦) હરસ મસા

૧) માલ કાંગણી બી ૧૨ ગ્રામ વાટી ખાંડી જીણું ચૂર્ણ કરવાનું. પાણીમાં ઘુંટવાનું, મલમ (મસા પર) ચોપડી લંગોટ પહેરવાનો ૧૫ દિવસ ચોપડવાથી હરસ મસા મટે છે. હરડે ચૂર્ણ ૪ ગ્રામ લઈ ઉપર ઠંડુ પાણી પીવાનું

૨) હજારી ગોટાના ફુલ ૭ નંગ લાવવાના. ૨૦૦ ગ્રામ પાણીમાં રાત્રે પલાડવા. સવારે મસળીને પાણી ગાળીને ૧૨ ગ્રામ સાકર વાટીને નાંખવાની. ૧૫ દિવસ પીવાનું.

તેલ, ખટાશ, રીંગણ, બાજરી, લીલા મરચાં નહીં ખાવાના.

૩) તલ વાટી માખણમાં ખાવાથી હરસ મટે છે.

૪) ઘી માં સૂરણ તળીને ખાવાથી હરસ મટે છે.

(૨૧) ગાંડપણ માટે

માલ કાંગણીના બી ૩ ગ્રામ, ૩ ગ્રામ સાકર સવાર સાંજ ખાવાથી ૪૫ દિવસમાં ગાંડપણ મટે છે.

(૨૨) લોહીનાં ઝાડા બંધ માટે.

મેથીના ભાજીનો રસ ૨૫ ગ્રામ કાળી દ્રાક્ષ ૧૨ ગ્રામ સવાર સાંજ પીવાથી ૭ દિવસમાં લોહીના ઝાડા મટે છે.

(૨૩) પથરી માટે.

કોળાનો રસ : ૧૨ ગ્રામ

મધ : ૨૫ ગ્રામ.

હીંગ : ૧ ચપટી.

૩૬ ગ્રામ જવખાર વાટી તેમાં નાંખી સવાર સાંજ પીવાથી ૭ દિવસમાં લીંગ ઈન્દ્રીયની પથરી દૂર થાય છે.

(૨૪) ઉંઘ નિંદ્રા આવન પ્રયોગ

ખીચડીમાં ઘી નાંખીને ખૂબ હલાવી ખાવાથી જાયફળને ઘીમાં ,ઘસી આંખ ઉપર અંજાય, ૩ ગ્રામ જાયફળ ભૂકી ઠંડા પાણી સાથે ફાકવાથી, ઉંઘ ખૂબ જ સારી આવે છે.

(૨૫) ગાય ઝરણ ચમત્કાર

સવારે ગાયનું ૫૦૦ ગ્રામ ઝરણ લાવવાનું, સીંધવા ખાર વાટીને ૪ ગ્રામ નાંખવાનો, ૧૦૦ વખત ગરણાથી ગાળીને દર્દીને પીવડાવવાનો, પીધા પછી ઉલ્ટી થાય તો દમ ઉધરસ મટી જાય. ઝાડા થાય તો નાડી શોધન થાય. પછી પાણી પીવાની ઈચ્છા થાય તો જમ્યા વગર નહીં પીવાનું.

૧) સાંજે ૫૦૦ ગ્રામ ગાયનું દૂધ પીવાનું. તેનાથી માથામાં ઠંડક થાય. ૧૫ દિવસ ગાયનું ઝરણ પીવાથી વાયુનું શમન થાય.

૨) જઠરાગ્નિ પ્રદીપ્ત થાય.

૩) પાંડું, તાવ, ઉદર્વવાયુ દૂર થાય., ચામડીના રોગ, આંખના રોગ, ઉધરસ, દમ, ક્ષય, અતીસાર, શરીરના સોજા જાય.

૪) ૨૫ ગ્રામ સાકરવાટીને ૫૦૦ ગ્રામ ગાયનું ઝરણ લેવામાં આવે તો (૧ વખત ગાળીને) ૧૫ દિવસ પીવાથી બંધ કોષનો રોગ મટે. પેટના કૃમિ મટે.

૫) એકલું ગૌમૂત્ર એક વખત ગાળી ૧ મહિનો પીવાથી ખરો મર્દ બની જાય.

ઈન્દ્રિય કમજોરી મટે. બુધ્ધિની વૃધ્ધિ થાય. ચિંતા ભ્રમનો રોગ મટે. ભુલથી ઝેર ખાધુ હોય તો તે પણ નીકળી જાય.

૬) ગાયનો પેશાબ શરીરે ઘસી નાહવાથી ખંજવાળ મટે.

૭) ગાયનો પેશાબ પીવાથી કરોળીયાનો રોગ મટે.

(૨૬) હીસ્ટોરીયા રોગ.

૧) ભોંય રીંગણીના પીળા રંગના નાના ફળ આવે છે. પાછળ તેને કાંટા હોય છે. તેને ઠંડા પાણીથી ધોઈ નાંખો તેને દબાવી રસ કાઢો. પાંચ ટીપા નાકમાં નાખવાના. ૩ ટાઈમ આ રીતે કરવાનું.

૧ મહિનો આ રીતે કરવાનું. લીલાફળ ન મળે તો ગાંધીના ત્યાંથી સૂકા લાવી વાટી ચૂર્ણ ચાળી નાખવાનું. કાચની શીશીમાં પાવડર ભરી રાખો. અલગ જોયતું ચૂર્ણ લઈ પાણી નાખી રૂ અંદર બોળી ૫ ટીપા નાકમાં નાંખવાના જેથી હીસ્ટોરીયા રોગ મટે.

૨) માણસનો પેશાબ શીશીમાં ભરી મજબુત બુચ મારવાનો. જયારે હીસ્ટોરીયા આવે ત્યારે શીશી ખોલી રૂ બોળી નાકમાં સુંઘાડવાથી હીસ્ટોરીયા મટી જાય.

(૨૭) પુરુષ્ લીંગ શિથિલતા રોગ.

લીલા ગોખરુલાવી સુર્યતાપથી સૂકવવાના વાટી ખાંડી પાવડર કરવાનો.

૧૨ ગ્રામ પાવડર

૧ ગ્રામ ખાંડ.

મેળવી સાંજે સવારે ફાકી કરી ઉપર દૂધ પીવાથી શરીરમાં શક્તિ વધે. બ્રહમચારી રહેવાનું ૧ મહિનો પ્રયોગ કરવાનો.

પથરી રોગ મટે.

પેશાબ સારો આવે.

વાયુના રોગ મટે.

ઉધરસ મટે.

સર્વ પેટ રોગ નાશ.

વરીયાળી લાવી ચૂર્ણ કરવાનું. કપડાથી ચાળી શીશીમાં ભરવાનું સાકર વાટી તેમાં સરખા પ્રમાણમાં મેળવવાની.

૨ તોલા સવાર સાંજ ખાઈ ઉપર ઠંડુ પાણી પીવાનું.

પેટના રોગ મટે.

આંખનું તેજ વધે.

માથાના વાળ કાળા રહે.

વીર્ય વધે.

સ્તંભન શકિત વધે.

આંખના વાળા મટે.

આંખની ગરમી મટે.

(૨૮) કાનની બહેરાશ માટે.

૧) વાંસના પાંદડા લીલા ઠંડા પાણીથી ધોઈ તેના ઉપર સાધારણ ગરમ કરી પાનને પાણી સાથે વાટવાના કપડાથી દાબી રસ શીશીમાં ભરી રાખવાનો. સવાર સાંજ કાનમાં રસ નાખવાનો. ૧ માસમાં કાનની બહેરાશ મટી જાય.

૨) ઉંટનો પેશાબ ગરમ કરી સવાર સાંજ બે બે ટીપાં કાનમાં નાંખવા.

(૨૯) બાળક પ્રાપ્તિ માટે.

રજોદર્શનના ચોથા દિવસે પ્રયોગ કરવો.

ગાંધીને ત્યાંથી બીજોરાના બીજ ૧૨ ગ્રામ લાવો. ભાગીને ચૂર્ણ કરો. ૫૦૦ ગ્રામ ગાયનાં દૂધમાં ઉકાળો. તેમાં ૧૨ ગ્રામ સાકર નાંખો. અડધું દૂધ રહે ને ઠંડુ થાય એટલે સ્ત્રીએ પી જવાનું.

પુરુષે ૧ મ હિનો બ્રહમચર્ય પાળવાનું દૂધ, ઘી, માખણ, અડદની દાળ

ખૂબ જ ખાવાની.

(૩૦) ગોરા બાળક જન્મે તે માટે.

બાવળીયાના પાન ૧૨ ગ્રામ લાવી ઠંડા પાણીથી ધોઈને કપડાથી સાફ કરી ૧૨ ગ્રામ સાકર સાથે જે સ્ત્રી સવાર સાંજ ખાઈ જાય. ૯ મહિના પ્રયોગ કરવાથી તેને બાળક સફેદ જન્મે.

(૩૧) સ્ત્રી સ્તનમાં દૂધ વધારવા માટે.

મરી ગંઠોડા સરખા ભાગે લેવાનું. ખાંડી ચૂર્ણ કરીને શીશીમાં ભરવાનું. ૫૦૦ ગ્રામ દૂધમાં ચપટી ચૂર્ણ નાંખવાનું. ૫૦ ગ્રામ સાકર નાંખી અગ્નિ ઉપર ઉકાળવાનું. બે ચમચી ઘી દૂધમાં નાંખવાનું. સાધારણ ઠંડુ થાય ત્યારે દૂધ સવાર સાંજ પીવાનું. તેનાથી સ્ત્રીના સ્તનમાં દૂધ ખૂબ વધે.

(૩૨) સ્ત્રી માસિક ઋતુ ધર્મ ચાલુ.

ઈન્દ્ર વરણનાં ફળ ૩ ગ્રામ લેવાના. મીઠું ચપટી ભેળવી સ્ત્રીને ખાવાનું. ૩ દિવસ ખાવાથી માસિક ધર્મ ચાલુ થાય.

(૩૩) બાળકને આંચકી માટે.

આકડાનું મૂળ લેવાનું તેને અગ્નિમાં ગરમ કરવાનું.પછી ચોખ્ખા પથ્થર ઉપર પાણી સાથે અથવા માતાના ધાવણ સાથે ઘસીને બાળકને પાવાથી આંચકી નો રોગ મટે છે.

(૩૪) માથાનો દુ:ખાવો (શરદી)

૧) લવીંગ જોઈતા લઈ પાણી સાથે વાટવાનાં. કપાળમાં લેપ કરવાનો. શરદી દુ:ખાવો મટી જાય.

૨) માથાનો દુ:ખાવો - ૧ જાયફળ પાણીમાં ઘસી, કપાળમાં લેપ કરવાથી મટે.

(૩૫) માથામાં ખોડો દૂર કરવા.

લીબુંનો રસ કાઢીને પાણીમાં નાંખી તે પાણી માથામાં ઘસવાનું સવાર સાંજ કરવાથી ખોડો દૂર થાય.

(૩૬) આંખ માટે.

ગાંધીનાં ત્યાંથી નિમૃળીના બીયા લાવવાના.

નિમૃળનું બી પાણીમાં ઘસી મધ મેળવી આંખમાં નાખવાથી આંખના બધા રોગ મટે. આંખની ગરમી મટે.

(૩૭) કરોળીયા મટે તે માટે

કેળના પાન લાવીને બાળી ભસ્મ કરવાની. સુકી હળદળ વાટી સરખાં પ્રમાણમાં નાંખવાની. કપડાથી ચાળીને શીશીમાં ભરી રાખવાની. જોઈતું ચૂર્ણ લઈ તેમાં પાણી નાંખી જાડો લેપ કરી શરીરે ઘસાવનો દિવસમાં ત્રણ વખત ચોપડવાનો. શરીરે કરોળીયા મટે.

(૩૮) સ્ત્રી ઉનવા રોગ મટે તે માટે.

આમળાનો રસ કાઢીને ૧૨ ગ્રામ લેવાનો ૧૨ ગ્રામ સાકર નાખીને સવાર સાંજ પીવાથી યોનિદાહ મટે છે.

(૩૯) કબજીયાત માટે.

અજમો અને સોનામુખીનું ચૂર્ણ હુંફાળા ગરમ પાણી સાથે લેવાથી કબજીયાત મટે છે.

પાકા ટામેટાનો એક કપ રસ પીવાથી આંતરડાનો મળ છૂટો પડી કબજીયાત મટે છે.

નરણે કોઠે સવારમાં થોડું ગરમ પાણી પીવાથી કબજીયાત મટે છે.

ત્રણ ગ્રામ મેથીનું ચૂર્ણ સવાર સાંજ, ગોળ અને પાણી સાથે લેવાથી કબજીયાત મટે છે.

(૪૦) કમરનો દુ:ખાવો.

અજમો અને ગોળ સરખે ભાગે મેળવી સવાર સાંજ ખાવાથી કમરનો દુ:ખાવો મટે છે.

સૂંઠ અને ગોખરું સરખે ભાગે લઈ તેનો ઉકાળો કરી રોજ સવારે પીવાથી મટે છે.

સુંઠનું ચૂર્ણ ગરમ પાણી સાથે ફાકવાથી કમરનો દુ:ખાવો મટે છે.

ખજુરની પાંચ પેશીનો ઉકાળો કરી તેમાં ૬ ગ્રામ મેથી નાખી પીવાથી તે મટે છે.

કાચા બટાકાની છાલ કાઢયા વગર ટુકડા કરી તેનો રસ કાઢી તુરત જ પીવાથી સંધીવામાં ઘણો ફાયદો થાય છે.

(૪૧) કમળો

મધ સાથે ગાજરનો રસ પીવાથી કમળો મટે છે.

મધમાં પાકા કેળા ખાવાથી કમળો મટે છે.

આદુનો રસ અને ગોળ ખાવાથી કમળો મટે છે.

(૪૨) કાનની પીડા.

તેલમાં લસણની કળી કકડાવી ને તે તેલનાં ટીપાં કાનમાં નાખવાથી કાનના સણકા અને કાનની રસી મટે છે.

આદુનો રસ સહેજ ગરમ કરી કાનમાં નાખવાથી ચસકા મટે છે.

તુલસીના રસના ટીપાં કાનમાં નાખવાથી કાનનો દુ:ખાવો અને સણકા મટે છે. અને પરૂ નીકળતું હોય તો તે બંધ થાય છે.

(૪૩) દમ શ્વાસ

દમનો હુમલો થયો હોય તો એક પાકું કેળું લઈ તેને દીવાની જ્યોત પર ગરમ કરી પછીતેને છોલીને મરીનો ભૂકો ઉપર ભભરાવીને ખાવાથી આરામ થાય છે.

ઘી સાથે દળેલી હળદર ચાટી ઉપર ગરમ દુધ પીવાથી દમમાં આરામ થાય છે.

બે ચમચી આદુનો રસ મધ સાથે લેવાથી દમમાં રાહત થાય છે.

રોજ ગાજરનો રસ પીવાથી દમનો રોગ જડમૂળથી મટે છે.

૩ ગ્રામ મરી ચૂર્ણ, ૩ ગ્રામ મધ, ૬ ગ્રામ સાકર, સારી રીતે મેળવી દિવસમાં ૩ વખત ચાટવાથી દમ રોગ મટે.

(૪૪) એસીડીટી

સફેદ કાંદામાં સાકર નાખીને પીવાથી એસીડીટી મટે છે.

સફેદ કાંદાને પીસી તેમાં સાકર અને દહીં મેળવીને ખાવાથી એસીડીટી મટે છે.

આમળાંનો રસ એક ચમચી, કાળી દ્રાક્ષ ૧૨ ગ્રામ અને મધ અડધી ચમચી ભેગું કરી ખાવાથી એસીડીટી મટે છે.

ગાજરનો રસ પીવાથી એસીડીટી મટે છે.

(૪૫) અશક્તિ દૂર કરવા માટે

ગાજરનો રસ પીવાથી શરીરમાં સારી શક્તિ આવે છે. જેને અશક્તિ રહેતી હોય તેને ગાજરનો રસ ખૂબ ફાયદાકારક થાય છે.

જમ્યા પછી ત્રણ ચાર પાકાં કેળા ખાવાથી અશક્તિ દૂર થાય છે.

એક કપ દૂધમાં એક ચમચી મધ નાખી પીવાથી અશક્તિ દૂર થાય છે.

(૪૬) હૃદય ની બિમારી.

બે ચમચી મધમાં એક ચમચી લીંબુનો રસ મેળવી સવાર સાંજ પીવાથી બ્લડપ્રેશર ઓછું થાય છે.

આદુનો રસ અને પાણી સરખે ભાગે મેળવીને પીવાથી હૃદયનો રોગ મટે છે. હૃદયના રોગીએ ગાજરનો રસ નિયમિત પીવો. તેનાથી હૃદય મજબુત બને છે અને હૃદયની કાર્યશક્તિ વધે છે.

હૃદયનો દુ:ખાવો ઉપડે ત્યારે તુલસીના આઠ દસ પાન અને બે ત્રણ કાળા મરી ચાવી જવાથી જાદુ જેવી અસર થઈ દુ:ખાવો મટે છે.

(૪૭) જાડાપણું.

એક પાકા લીંબુના રસમાં મધ મેળવીને ચાટવાથી જાડાપણું મટે છે.

પાકા લીંબુનો રસ અઢી તોલા અને વીસ તોલા મધ લઈ સહેજ ગરમ પાણીમાં મેળવી જમ્યા બાદ તરત પીવાથી એક બે મહિનામાં જાડાપણું મટે છે.

(૪૮) લીંબુ શરબતની ઉપયોગીતા

ગંઠોડા, જીરુ, મરી, સૂંઠ , લવીંગ , ઈલાયચી, સંચર, સીંધવાખાર, સરખા ભાગે લઈ ચૂર્ણ કરવાનું.

સરબતમાં સાકર નાંખી લીંબુ, ઉપરનું ચૂર્ણ ચપટી નાંખી શરબત બનાવવો..

કફ, પિત્ત,વાયુ મટે. ઉનાળામાં લૂ ન લાગે.